

Počet stran: 55

Moravskoslezský kraj

Koncepce podpory kultury v Moravskoslezském kraji na období 2014 – 2020

**Odbor územního plánování, stavebního řádu a kultury
Krajského úřadu Moravskoslezského kraje**

Obsah:

1.	Úvod.....	4
2.	Současný stav podpory kultury v Moravskoslezském kraji	7
2.1	Příspěvkové organizace v oblasti kultury zřizované Moravskoslezským krajem.....	7
2.1.1	Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě	9
2.1.2	Galerie výtvarného umění v Ostravě	10
2.1.3	Těšínské divadlo Český Těšín	11
2.1.4	Muzeum Beskyd Frýdek-Místek.....	12
2.1.5	Muzeum v Bruntále	14
2.1.6	Muzeum Novojičínska	15
2.1.7	Muzeum Těšínska	17
2.2	Přímá podpora kulturních aktivit z rozpočtu Moravskoslezského kraje.....	18
2.2.1	Program podpory aktivit v oblasti kultury	18
2.2.2	Kulturní akce krajského a nadregionálního významu.....	19
2.2.3	Regionální funkce knihoven	21
2.2.4	Podpora profesionálních divadel a profesionálního symfonického orchestru	24
2.2.5	Program rozvoje muzejnictví.....	27
2.2.6	Cena hejtmána Moravskoslezského kraje	30
2.2.7	Soutěže, festivaly a další aktivity v oblasti kultury	33
2.3	Podpora kulturních aktivit příspěvkových organizací MSK ze státního rozpočtu	35
2.4	Podpora kulturních aktivit národnostních menšin a národnostních skupin	37
3.	Analýza stávajícího stavu podpory kultury v Moravskoslezském kraji.....	39
3.1	Silné stránky	39

3.2	Slabé stránky	39
3.3	Příležitosti	40
3.4	Hrozby	41
4.	Strategická vize a cíle rozvoje podpory kultury v Moravskoslezském kraji	42
5.	Návrhy opatření	43
5.1	Posílení podpory aktivit v oblasti kultury	43
5.2	Vytvoření příznivého prostředí pro rozvoj neprofesionálních uměleckých aktivit v kraji	45
5.3	Zajištění účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v kraji	46
5.4	Zajištění efektivnějšího a operativnějšího způsobu informovanosti o kulturních aktivitách.....	48
5.5	Zkvalitnění podmínek pro poskytování kulturních služeb na vysoké úrovni krajskými organizacemi.....	50
6.	Použitá literatura a prameny	54
6.1	Související strategické dokumenty Moravskoslezského kraje.....	54
6.2	Jiné výchozí dokumenty a literatura	54
7.	Seznam použitých zkratk.....	54
8.	Seznam tabulek a grafu.....	55

1. Úvod

Kultura je důležitou součástí lidského života, spoluvytváří naši identitu a podílí se na tvorbě společností uznávaných a respektovaných hodnot. Co vše zahrnuje pojem kultura? Fenomén dnešní doby – internet – na stránkách Wikipedie uvádí následující definice: „Slovem kultura (cultura, přičestí trpné latinského colere, pěstovat, tedy „co je pěstováno“) se původně označovalo pěstování užitkových plodin. Jako metaforu je použil Marcus Tullius Cicero pro překlad Platónova pojmu „péče o duši“ a od 16. století se používá pro označení vybraných lidských činností, zejména uměleckých (tzv. „vysoká kultura“). Do ní patří literatura, umění, hudba, případně i věda a filosofie. V 17. a 18. století se pojem kultury podstatně rozšiřuje a zahrnuje vše, čím člověk působením na okolní svět i na svůj vlastní vývoj „zlepšuje přirozený stav a čím přispívá ke zlepšení sebe sama“. Proti této vybrané, elitní vysoké kultuře, vyžadující vzdělání a péči, vzniká potom „nízká“ či lidová kultura, pozdější popkultura. Podle toho se pak lidé i celé národy mohly dělit na více či méně kultivované, případně barbarské. Proti tomuto úzkému významu pojmu kultury se ohradil už Johann Wolfgang von Goethe. V jeho pojmu kultury prý nesmí chybět „ani oblečení a jídelní zvyky, dějiny ani filosofie, umění ani věda, dětské hry ani přísloví, hospodářství ani literatura, politika ani soukromí, ba ani poukaz na škody vznikající odlesněním hor“. Právě v tomto širokém významu dnes užívá antropologie i sociologie.

Kultura tedy zahrnuje všechno to, s čím se člověk nerodí, ale

- *co se musí naučit, aby se stal platným členem své společnosti;*
- *co sám většinou nevytváří, nýbrž přejímá od starších;*
- *co je spíše kolektivním a často anonymním, nastřádaným dílem mnoha generací;*
- *co se udržuje tím, že se o to lidé starají a pečují;*
- *co dané společenství spojuje a zároveň odlišuje od jiných.*

Pojem kultura tak zahrnuje:

- *materiální a duchovní hodnoty, vytvořené lidmi, jako předpoklad a základ dalšího společenského vývoje;*
- *formy společenské činnosti lidí, lidské vlohy a schopnosti, které vytvářejí tyto hodnoty;*
- *proces osvojování těchto hodnot, projevující se v rozvíjení duchovních produktivních sil jedinců, ve způsobu, jakým tito jedinci uspokojují své potřeby, v jejich společenském jednání a jejich zvyklostech.*

Hmotná, kulturní či duchovní stránka člověka se jistě vzájemně podmiňují. V tomto širokém významu je kultura nezbytnou podmínkou lidského života ve společnosti.

Antropolog Clifford Geertz charakterizuje kulturu jako „sít' významů“, v nichž a s jejichž pomocí člověk žije, které přijímá od své společnosti a které naopak předává svým dětem. Podle Gerta Hofstede je to „kolektivní software“ společnosti. Z jiného hlediska je to způsob, jak lidé žijí v souladu svých přesvědčení, jazyka, dějin i třeba způsobu oblékání. Sdílené hodnoty, symboly, způsoby chování a gesta vytvářejí společný rámec lidských jednání, budí vzájemnou důvěru a pomáhají dobré komunikaci.“

Z výše uvedeného vyplývá, že pod slovem kultura si každý člověk představí různě širokou škálu aktivit a také v odborných kruzích by se našlo více definic, avšak co lze zobecnit, je následující: „Kulturu lze považovat za soubor aktivit, který život člověka i společnosti proměňuje, přináší nové ideje, podněty a způsoby myšlení o nás samotných i o společnosti, ve které žijeme, a utváří nové příležitosti pro další osobní i společenský rozvoj.“ Kultura a umění obecně prospívají veřejné oblasti tím, že zvyšují kvalitu života a jsou nedílnými součástmi trvale udržitelného rozvoje a podmínek stability společnosti. Kultura regeneruje společnost, je zdrojem zábavy a předmětem aktivit volného času, zlepšuje duševní a fyzické zdraví občanů a celkové společenské prostředí naší země, přitahuje mladé lidi a chrání je před negativními vlivy a různými závislostmi. Je také důležitým preventivním faktorem vzniku sociálně patologických jevů, jako jsou rasová a národnostní nenávisť, netolerance vůči handicapovaným, nemocným, starým, menšinám, a zároveň napomáhá při jejich odstraňování.

Tvorba „Koncepce podpory kultury v Moravskoslezském kraji na období 2014 – 2020“ (dále v textu jen „Koncepce“) je přímým naplněním jednoho z cílů Programového prohlášení Rady Moravskoslezského kraje v oblasti kultury a současně svým obsahem a především vytyčením příslušných opatření by měla přispět k systematickému budování podpory rozvoje širokého spektra kulturních aktivit v Moravskoslezském kraji s akcentem na skutečnost, aby se kultura stala dostupnější široké veřejnosti bez rozdílů věku na celém jeho území. Předkládaný strategický materiál v analytické části mapuje podpořené segmenty v posledních šesti letech, z čehož vycházejí vize, cíle i jednotlivá opatření pro následující čtyřleté období. Je to první ucelený strategický materiál věnující se systémové podpoře v oblasti kultury na území Moravskoslezského kraje od vzniku vyšších územně samosprávných celků - krajů v roce 2000.

Předkládaná Koncepce řeší systémově podporu v oblasti kultury na území Moravskoslezského kraje, a to mimo část památkové péče. Pro tento úsek byla v roce 2010 schválena Zastupitelstvem Moravskoslezského kraje „Koncepce podpory památkové péče v Moravskoslezském kraji na období 2010-2013“ a její aktualizace je plánovaná na rok 2014.

2. Současný stav podpory kultury v Moravskoslezském kraji

2.1 Příspěvkové organizace v oblasti kultury zřizované Moravskoslezským krajem

Významně se na veřejném dění v kraji podílí příspěvkové organizace na úseku kultury zřizované Moravskoslezským krajem, které nejen ve svých regionech zásadním způsobem obohacují kulturní a společenský život. Jsou to následující instituce:

1. Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, příspěvková organizace, IČ 00100579,
2. Galerie výtvarného umění v Ostravě, příspěvková organizace, IČ 00373231,
3. Těšínské divadlo Český Těšín, příspěvková organizace, IČ 00100536,
4. Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, příspěvková organizace, IČ 00095630,
5. Muzeum v Bruntále, příspěvková organizace, IČ 00095354,
6. Muzeum Novojičínska, příspěvková organizace, IČ 00096296,
7. Muzeum Těšínska, příspěvková organizace, IČ 00305847.

Pozn.: Dále v textu budou užívána označení jednotlivých institucí bez části názvu „příspěvková organizace“.

Provoz jednotlivých organizací je z převážné části hrazen z rozpočtu Moravskoslezského kraje. Níže v tabulce lze sledovat vývoj poskytnutých finančních prostředků zřizovatelem v letech 2008 - 2013. Sledovaný běžný příspěvek na provoz zahrnuje i účelový příspěvek na krytí odpisů dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

Tabulka č. 1: **Přehled běžných provozních příspěvků poskytnutých zřizovatelem jednotlivým příspěvkovým organizacím**

Příjemce dotace	Výše příspěvku (v tis. Kč)						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	celkem
Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě	30.475	32.627	34.279	33.780	34.100	34.200	199.461
<i>z toho:</i>							
- <i>běžný příspěvek na provoz</i>	24.545	25.527	27.000	27.780	28.100	28.200	161.152
- <i>příspěvek na nákup a ochranu knihovního fondu a nákup licencí k databázím</i>	5.930	7.100	7.279	6.000	6.000	6.000	38.309
Galerie výtvarného umění v Ostravě	10.470	20.889	20.014	20.000	20.000	20.100	111.473
Těšínské divadlo Český Těšín	35.344	38.879	41.500	42.200	42.700	42.800	243.423
Muzeum Těšínska	24.184	25.151	26.000	25.800	26.100	26.200	153.435
Muzeum Beskyd Frýdek-Místek	20.095	20.899	21.600	21.500	21.800	21.900	127.794
Muzeum v Bruntále	12.824	13.523	15.000	16.000	16.200	16.300	89.847
Muzeum Novojičínska	22.733	23.826	24.900	24.800	25.300	25.400	146.959
Celkem	156.125	175.794	183.293	184.080	186.200	186.900	1.072.392

Následuje popis jednotlivých organizací včetně uvedení základních dat o nich ke dni 31. 12. 2012:

2.1.1 Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě

Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě je veřejnou vědeckou knihovnou s univerzálním knihovním fondem. Je krajskou knihovnou dle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovního zákona). Hlavním účelem jejího zřízení je:

- uspokojování informačních potřeb občanů a institucí,
- rozvíjení vzdělanostní a kulturní úrovně občanů,
- uchovávání národního kulturního dědictví.

Vybrané ukazatele za rok 2012:

Celkové náklady	38.181 tis. Kč
Celková výše příspěvku	35.342 tis. Kč
% mzdových a sociálních nákladů z celkových nákladů	64,12
Výnosy z vlastní činnosti	2.799 tis. Kč
Počet zaměstnanců k 31. 12. 2012 (přepočtený)	69,48
Počet poboček (vč. sídla organizace)	1 + 6 skladů
Počet výpůjček	540.210
Počet registrovaných uživatelů	11.192
Počet fyzických návštěvníků / Počet virtuálních návštěvníků	167.028 / 493.829
Počet výchovně vzdělávacích a doplňujících kulturních akcí	150
Počet publikací	5 + 39 e-books
Počet budovaných databází (včetně katalogu)	8
Vynaložený náklad na jednoho fyzického návštěvníka	229,-- Kč
Vynaložený náklad na jednoho návštěvníka (vč. virtuálních)	58,-- Kč

2.1.2 Galerie výtvarného umění v Ostravě

Galerie výtvarného umění v Ostravě plní funkci galerie ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Je zřízena za účelem získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky muzejní povahy. Galerie poskytuje standardizované veřejné služby ve smyslu § 2 odst. 7 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vybrané ukazatele za rok 2012:

Celkové náklady	22.495 tis. Kč
Celková výše příspěvku	20.500 tis. Kč
% mzdových a sociálních nákladů z celkových nákladů	42,47
Výnosy z vlastní činnosti	1.414 tis. Kč
Počet zaměstnanců k 31. 12. 2012 (přepočtený)	25,95
Počet poboček (vč. sídla organizace)	2 *
Počet stálých expozic	0
Počet krátkodobých výstav	35
z toho:	
- pobočky galerie	19
- výstavy konané mimo galerii	16
Počet návštěvníků celkem	105.266
z toho:	
- pobočky galerie	77.345
- galerijní knihovna	411
- výstavy a akce konané mimo galerii	27.510
Počet výchovně vzdělávacích a doplňujících kulturních akcí	419
Počet publikací (mimo katalogy)	4

Počet katalogů k výstavám	9
Vynaložený náklad na jednoho návštěvníka	214,-- Kč

*) V roce 2012 Galerie ukončila činnost v Nové síni v Ostravě – Porubě, neboť byla tato budova Moravskoslezským krajem v roce 2011 prodána.

2.1.3 Těšínské divadlo Český Těšín

Těšínské divadlo Český Těšín je zřízeno za účelem přispívat k hledání společenské a mravní identity člověka, k jeho citovému a myšlenkovému obohacení. Svoje poslání naplňuje prostřednictvím jednotlivých inscenací a v rámci obecného působení jako svébytné kulturní centrum. Jedná se o unikátní profesionální regionální uměleckou instituci se dvěma soubory činoherními, a to scénou českou a scénou polskou, a jedním souborem loutkovým, hrající ve dvou jazykových mutacích – češtině a polštině a produkující divadelní představení a vytvářející tak v tomto oboru umělecké činnosti kulturní nabídku pro dospělé i děti, zejména na Karvinsku a Frýdecko–Místecku. Velmi významná je činnost všech tří scén nejen na domovské scéně divadla v Českém Těšíně, ale atypická je vysoká zájezdová činnost po štacích v ČR, ale také v Polsku a Slovensku.

Vybrané ukazatele za rok 2012:

Celkové náklady	54.160 tis. Kč
Celková výše příspěvku	43.000 tis. Kč
% mzdových a sociálních nákladů z celkových nákladů	72,93
Výnosy z vlastní činnosti	8.507 tis. Kč
Počet zaměstnanců k 31. 12. 2012 (přepočtený)	110
Počet poboček (vč. sídla organizace) / počet scén	1 / 3

Počet titulů	35
Počet premiér	15
Počet představení celkem	528
<i>z toho:</i>	
- mateřská scéna	211
- v ČR mimo mateřskou scénu	212
- v zahraničí	105
Počet krátkodobých výstav	12
Počet návštěvníků celkem	141.643
<i>z toho:</i>	
- česká scéna	67.313
- polská scéna	47.072
- loutková scéna Bajka	27.258
Počet předplatitelů	8.037
Počet výchovně vzdělávacích a doplňujících kulturních akcí	2
Počet publikací (mimo katalogy)	2
Počet katalogů	27
Vynaložený náklad na jednoho návštěvníka	382,-- Kč

2.1.4 Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

Muzeum Beskyd Frýdek-Místek je odborným pracovištěm pro výkon muzejní práce a poskytovatelem standardizovaných veřejných služeb ve smyslu § 2 odst. 7 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

V přirozeném regionu Pobeskydí komplexně dokumentuje vývoj a stav přírody, společnosti a lidské práce, systematicky a na vědeckém základě vytváří, eviduje, odborně spravuje, zpracovává, ošetřuje, ochraňuje, bezpečně uchovává a prezentuje sbírky hmotných i nehmotných dokladů k dějinám přírody a společnosti, stejně jako vědeckou dokumentaci a soubory informací, jako výchozí pramen historického poznání.

Vybrané ukazatele za rok 2012:

Celkové náklady	23.021 tis. Kč
Celková výše příspěvku	22.024 tis. Kč
% mzdových a sociálních nákladů z celkových nákladů	49,24
Výnosy z vlastní činnosti	1.214 tis. Kč
Počet zaměstnanců k 31. 12. 2012 (přepočtený)	34,71
Počet poboček (vč. sídla organizace)	2
Počet stálých expozic	5
Počet krátkodobých výstav	21
z toho: - pobočky muzea	18
- výstavy konané mimo muzeum	3
Počet návštěvníků celkem	99.664
z toho: - pobočky muzea	95.838
- muzejní knihovna	181
- výstavy a akce konané mimo muzeum	3.645
Počet výchovně vzdělávacích a doplňujících kulturních akcí	650
Počet publikací (mimo katalogy)	2
Počet katalogů k výstavám	3
Vynaložený náklad na jednoho návštěvníka	231,-- Kč

2.1.5 Muzeum v Bruntále

Muzeum v Bruntále je odborným pracovištěm pro výkon muzejní práce. Je poskytovatelem standardizovaných veřejných služeb ve smyslu § 2 odst. 7 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Sídlí v zámku, který je národní kulturní památkou a současně je předmětem žádosti Řádu německých rytířů o vydání na základě zákona č. 428/2012 Sb., o církevních restitucích. Totéž se týká hradu Sovince - jedné z poboček muzea.

Shromážděné hmotné doklady vývoje přírody, společnosti, kultury a jiných druhů lidské činnosti tvoří sbírkový fond muzea, který dokumentuje přírodní (sbírky botanické, zoologické, geologické) i společenský (sbírky archeologické, historické, uměleckohistorické, etnografické a lesnické) vývoj celého regionu Bruntálska, který zahrnuje oblast Hrubého a Nízkého Jeseníku a jeho předhůří.

Vybrané ukazatele za rok 2012:

Celkové náklady	23.065 tis. Kč
Celková výše příspěvku	18.676 tis. Kč
% mzdových a sociálních nákladů z celkových nákladů	45,83
Výnosy z vlastní činnosti	3.502 tis. Kč
Počet zaměstnanců k 31. 12. 2012 (přepočtený)	30,62
Počet poboček (vč. sídla organizace)	3
Počet stálých expozic	18
Počet krátkodobých výstav	27
<i>z toho:</i>	
- pobočky muzea	20
- výstavy konané mimo muzeum	7

Počet návštěvníků <i>z toho:</i>	97.573
- pobočky muzea	88.365
- muzejní knihovna	673
- výstavy a akce konané mimo muzeum	8.535
Počet výchovně vzdělávacích a doplňujících kulturních akcí	62
Počet publikací (mimo katalogy)	3
Počet katalogů k výstavám	0
Vynaložený náklad na jednoho návštěvníka	236,-- Kč

2.1.6 Muzeum Novojičínka

Muzeum Novojičínka je odborným pracovištěm pro výkon muzejní práce a poskytovatelem standardizovaných veřejných služeb ve smyslu § 2 odst. 7 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Hlavním účelem organizace je získávání, shromažďování, trvalé uchovávání, evidování, ochrana a odborné zpracovávání sbírek přírodnin a lidských výtvorů a jejich využívání pro prezentační a kulturně-osvětovou činnost v oblasti muzejní a galerijní, v památkové péči a v ochraně přírody. Dostupným způsobem dokumentuje, uchovává a zpracovává duchovní bohatství obyvatelstva a krajiny v regionu Novojičínka, který zahrnuje oblasti Kravařska, Lašska, Valašska, Hanáckého Záhoří, Hané a Slezska.

Vybrané ukazatele za rok 2012:

Celkové náklady	29.143 tis. Kč
Celková výše příspěvku	25.695 tis. Kč
% mzdových a sociálních nákladů z celkových nákladů	57,37
Výnosy z vlastní činnosti	1.774 tis. Kč
Počet zaměstnanců k 31. 12. 2012 (přepočtený)	48,43
Počet poboček (vč. sídla organizace)	11
Počet stálých expozic	27
Počet krátkodobých výstav	47
<i>z toho:</i>	
- pobočky muzea	47
- výstavy konané mimo muzeum	0
Počet návštěvníků	90.168
<i>z toho:</i>	
- pobočky muzea	89.252
- muzejní knihovna	916
- výstavy a akce konané mimo muzeum	0
Počet výchovně vzdělávacích a doplňujících kulturních akcí	130
Počet publikací (mimo katalogy)	2
Počet katalogů k výstavám	2
Vynaložený náklad na jednoho návštěvníka	323,-- Kč

2.1.7 Muzeum Těšínska

Muzeum Těšínska je odborným pracovištěm pro výkon muzejní práce a poskytovatelem standardizovaných veřejných služeb ve smyslu § 2 odst. 7 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

V přirozeném regionu Těšínska komplexně dokumentuje vývoj a stav přírody, společnosti a lidské práce, systematicky a na vědeckém základě vytváří, eviduje, odborně spravuje, zpracovává, ošetřuje, ochraňuje, bezpečně uchovává a prezentuje sbírky hmotných i nehmotných dokladů k dějinám přírody a společnosti, stejně jako vědeckou dokumentaci a soubory informací, jako výchozí pramen historického poznání.

Vybrané ukazatele za rok 2012:

Celkové náklady	29.365 tis. Kč
Celková výše příspěvku	26.731 tis. Kč
% mzdových a sociálních nákladů z celkových nákladů	56,18
Výnosy z vlastní činnosti	1.487 tis. Kč
Počet zaměstnanců k 31. 12. 2012 (přepočtený)	54,21
Počet poboček (vč. sídla organizace)	10
Počet stálých expozic	9
Počet krátkodobých výstav	33
<i>z toho:</i>	
- pobočky muzea	28
- výstavy konané mimo muzeum	5
Počet návštěvníků celkem	39.566
<i>z toho:</i>	
- pobočky muzea	36.740
- muzejní knihovna	21

- výstavy a akce konané mimo muzeum	2.805
Počet výchovně vzdělávacích a doplňujících kulturních akcí	245
Počet publikací (mimo katalogy)	6
Počet katalogů k výstavám	0
Vynaložený náklad na jednoho návštěvníka	742,-- Kč

2.2 Přímá podpora kulturních aktivit z rozpočtu Moravskoslezského kraje

2.2.1 Program podpory aktivit v oblasti kultury

Účelem předmětného programu, který každoročně vyhlašuje rada kraje, je podílení se Moravskoslezského kraje na finančních nákladech spojených s realizací projektů subjekty, působícími v oblasti kultury jako součást zákonného plnění podle § 1 odst. 4 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Finanční prostředky poskytnuté v rámci programu jsou rozpočtovými prostředky Moravskoslezského kraje a zásady pro jejich poskytování vycházejí z platných právních úprav vymezených příslušnými zákony. Za podpory dotačního programu lze umožnit realizaci tradičních akcí i jedinečných projektů, které přispívají k rozvoji kulturního života v našem regionu a které by bez této podpory nemohly být uskutečněny. Podporovány jsou nejrůznější aktivity na celém území kraje, a to přes tzv. živou kulturu, výstavní činnost až po literární a audiovizuální činnost.

K prioritám programu patří mimo jiné přínos realizace projektu pro občany kraje, přínos avizované akce pro vyhledávání a výchovu mladých talentů, také návaznost projektu na celorepubliková kola soutěží a přehlídek v různých oblastech kultury. Jedním z hodnotících kritérií projektů je také jejich přínos k uchování, popularizaci a rozvoji kulturního dědictví a tradic a rovněž jejich přínos k rozšíření kulturního využití některé památky, příp. památek Moravskoslezského kraje. Významným aspektem hodnocení v rámci programu je rovněž integrační prvek vytvářející

kulturní společenství regionů i jednotlivých lokalit kraje. Podpořené projekty přispěly k pozitivnímu obrazu Moravskoslezského kraje a k obohacování jeho kulturního života. Dále následuje tabulka s informacemi týkajícími se jmenovaného programu v posledních šesti letech.

Tabulka č. 2: **Přehled základních dat dotačního programu v letech 2008 – 2013**

Základní data programu	2008	2009	2010	2011	2012	2013	celkem
Počet žádostí o dotaci	174	154	138	122	166	167	921
Celková požadovaná částka (v tis. Kč)	21.894,9	20.044,4	17.428,5	14.241,3	17.630,9	16.940,8	108.180,8
Rozpočet Programu (v tis. Kč)	4.500,0	4.497,7	4.000,0	3.996,6	4.000,00	4.949,7	25.944,0
Počet podpořených projektů	32	36	29	39	32	45	213
Minimální možná výše dotace (v tis. Kč)	50,0	50,0	50,0	30,0	30,0	30,0	
Maximální možná výše dotace (v tis. Kč)	200,0	200,0	200,0	150,0	150,0	150,0	
Maximální spoluúčast poskytovatele na uznatelných nákladech projektu	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	

2.2.2 Kulturní akce krajského a nadregionálního významu

Kulturní akce krajského a nadregionálního významu jsou Moravskoslezským krajem dlouhodobě podporovány nejen finančně, ale také např. záštitami představitelů Moravskoslezského kraje nad jejich konáním. Poskytnuté finanční prostředky z rozpočtu kraje jsou často rozhodující pro realizaci těchto různorodých akcí a napomáhají k obohacování a rozvoji kulturního a společenského života v našem kraji i mimo jeho hranice.

Finanční prostředky jsou určeny na podporu zásadních kulturních projektů a akcí, které se konají v Moravskoslezském kraji a svým významem přesahují hranice kraje i České republiky. Výjimečně byly finančně podpořeny také akce konané mimo Moravskoslezský kraj, tyto aktivity však byly s naším regionem úzce spjaty a vynikajícím způsobem propagovaly Moravskoslezský kraj v zahraničí (výjezdy významných souborů na turné a festivaly do zahraničí). Podpora je realizována formou individuálních dotací s výjimkou účelově určeného příspěvku na provoz Těšínskému divadlu Český Těšín, příspěvkové organizaci kraje, na realizaci Festivalu divadel Moravy a Slezska. Převážná část prostředků vyčleněných v rozpočtu kraje na tento účel je rozdělována mezi vybrané tradiční a každoročně se opakující kulturní akce krajského a nadregionálního významu rozhodnutím zastupitelstva kraje (vše na základě předložených žádostí o poskytnutí finančních prostředků).

Moravskoslezský kraj se v rámci rozpočtové akce „Kulturní akce krajského a nadregionálního významu“ podílel v letech 2008 – 2013 na spolufinancování nákladů spojených s realizací 158 projektů, celkový objem poskytnutých prostředků činil 39.145 tis. Kč. Přehled o počtu podpořených projektů a poskytnutých prostředcích v jednotlivých letech podává následující tabulka.

Tabulka č. 3: **Přehled počtu podpořených projektů a poskytnutých finančních prostředků**

Rok	Počet podpořených projektů	Poskytnuté prostředky (v tis. Kč)
2008	25	5.340,0
2009	28	6.447,0
2010	35	6.749,0
2011	18	7.190,0
2012	31	7.069,0
2013	21	6.350,0
Celkem	158	39.145,0

Z tradičních a každoročně podporovaných projektů lze uvést například následující: Mezinárodní hudební festival Janáčkův máj, Colours of Ostrava, Bezručova Opava, Shakespearovské slavnosti na Slezskoostravském hradě, Mezinárodní hudební festival Janáčkovy Hukvaldy, Svatováclavský hudební festival, Karvinský Romský Festival a Mezinárodní folklorní festival Slezské dny. Mezi další význačné jednorázově podpořené akce patřil např. výjezd Janáčkovy filharmonie Ostrava, příspěvkové organizace na umělecké turné do Číny, účast koncertního sboru Permoník na Sborovém festivalu v Carnegie Hall, New York nebo Mezinárodní sochařské sympozium LANDEK 2010.

2.2.3 Regionální funkce knihoven

V Moravskoslezském kraji působí cca 400 knihoven poskytujících občanům veřejné knihovnické a informační služby. Jejich funkčnost je zajištěna systémem regionálních funkcí, které jsou specifikovány v ust. § 2 písm. h) zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Základním cílem regionálních funkcí je:

- zajištění všeobecné dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb občanům v Moravskoslezském kraji,
- vyrovnání rozdílů v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb obyvatelům měst a malých obcí,
- odstranění nežádoucích diferenciací v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb mezi jednotlivými regiony Moravskoslezského kraje,
- zajištění dostatečné kvality poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb (v souladu s oborovými standardy),
- podpora účelné dělby práce a koordinace odborných činností knihoven,
- efektivní využití veřejných finančních prostředků.

Pravidla zajištění financování regionálních funkcí knihoven na území Moravskoslezského kraje jsou stanoveny v „Zásadách zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v Moravskoslezském kraji“, které byly schváleny usnesením zastupitelstva kraje č. 20/1781 ze dne 22. 11. 2007. Finanční prostředky jsou rozdělovány mezi Moravskoslezskou vědeckou knihovnu v Ostravě, která plní a koordinuje plnění regionálních funkcí v kraji, a dalších 15 knihoven, které jsou pověřeny výkonem regionálních funkcí pro obsluhované knihovny na území kraje.

V letech 2008 – 2013 byly z rozpočtu Moravskoslezského kraje poskytnuty na tento účel finanční prostředky v celkovém objemu 82.633 tis. Kč. V roce 2008 se jednalo o částku 13.194 tis. Kč, v roce 2009 došlo k navýšení na 13.723 tis. Kč – tato částka vydržela i v následujících dvou letech. V roce 2012 pak byla celková částka navýšena o 412 tis. Kč na 14.135 tis. Kč, stejná částka je vyčleněna v rozpočtu kraje i v roce 2013. Moravskoslezské vědecké knihovně v Ostravě byly v předmětném období poskytnuty na zajištění regionálních funkcí knihoven prostředky ve formě účelového příspěvku na provoz v celkové výši 5.424 tis. Kč, 15 pověřeným knihovnám byly poskytnuty neinvestiční dotace v celkovém objemu 77.209 tis. Kč.

Přehled prostředků poskytnutých jednotlivým příjemcům dotací je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 4: **Přehled prostředků poskytnutých v letech 2008 – 2013 z rozpočtu kraje na zajištění RFK**

Příjemce dotace	Výše dotace v tis. Kč						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	celkem
Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, příspěvková organizace	830	908	908	908	935	935	5.424
Městská knihovna Bruntál	1.575	1.641	1.640	1.584	1.654	1.659	9.753
Město Brušperk	272	282	284	288	298	301	1.725
Místní knihovna Dobrá	168	174	175	177	184	185	1.063
Městská knihovna Frýdek-Místek, příspěvková organizace	939	955	975	970	965	971	5.775
Městská knihovna Frýdlant nad Ostravicí, příspěvková organizace	224	232	232	235	262	264	1.449
Městská knihovna Havířov	868	893	890	891	880	877	5.299
Obec Holasovice	466	482	482	490	507	492	2.919
Městská knihovna a informační centrum Hradec nad Moravicí, okres Opava, příspěvková organizace	422	437	438	462	478	463	2.700
Regionální knihovna Karviná	1.182	1.220	1.203	1.209	1.230	1.236	7.280
Městské kulturní středisko Nový Jičín, příspěvková organizace	2.381	2.498	2.494	2.501	2.602	2.613	15.089
Knihovna Petra Bezruče v Opavě, příspěvková organizace	1.619	1.673	1.674	1.690	1.746	1.754	10.156
Knihovna města Ostravy, příspěvková organizace	694	717	716	724	748	752	4.351
Městská knihovna Třinec, příspěvková organizace	1.065	1.105	1.105	1.080	1.115	1.099	6.569
Město Vítkov	323	333	333	338	349	351	2.027
Městská knihovna Vratimov, příspěvková organizace	166	173	174	176	182	183	1.054
Celkem	13.194	13.723	13.723	13.723	14.135	14.135	82.633

2.2.4 Podpora profesionálních divadel a profesionálního symfonického orchestru

V našem kraji působí šest profesionálních divadel a jeden profesionální symfonický orchestr, které poskytují veřejnou kulturní službu:

Tabulka č. 5: **Přehled jednotlivých institucí**

Název organizace	Zřizovatel
Divadelní společnost Petra Bezruče s.r.o.	-
Divadlo loutek Ostrava, příspěvková organizace	statutární město Ostrava
Janáčkova filharmonie Ostrava, příspěvková organizace	statutární město Ostrava
Komorní scéna Aréna, příspěvková organizace	statutární město Ostrava
Národní divadlo moravskoslezské, příspěvková organizace	statutární město Ostrava
Slezské divadlo Opava, příspěvková organizace	statutární město Opava
Těšínské divadlo Český Těšín, příspěvková organizace	Moravskoslezský kraj

S výjimkou Divadelní společnosti Petra Bezruče, s.r.o. jsou všechny uvedené kulturní subjekty zřízeny jako příspěvkové organizace územně samosprávnými celky - Moravskoslezským krajem (1 divadlo), statutárním městem Ostrava (3 divadla a 1 orchestr) a statutárním městem Opava (1 divadlo).

Podporou profesionálních divadel a profesionálního symfonického orchestru z rozpočtu Moravskoslezského kraje je míněno spolufinancování provozních nákladů těchto subjektů za příslušný kalendářní rok. Uvedený systém podpory se netýká Těšínského divadla Český Těšín, příspěvkové organizace Moravskoslezského kraje, jehož provozní náklady jsou z převážné části kryty příspěvkem na provoz poskytnutým zřizovatelem. Rozdělení finančních prostředků jednotlivým profesionálním divadlům a profesionálnímu symfonickému orchestru je stanoveno výpočtem vycházejícím z počtu prodaných vstupenek a množství obdržených veřejných financí (od obcí, kraje, státu) jednotlivých subjektů za

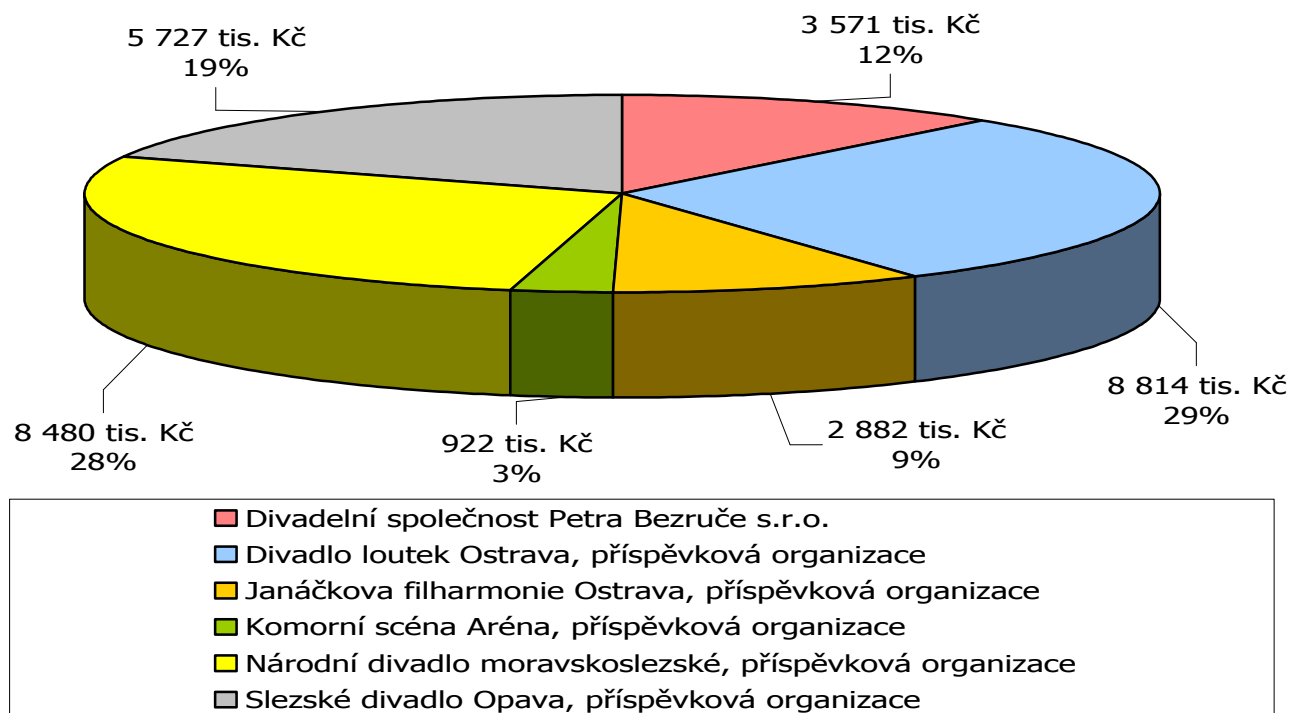
předešlý kalendářní rok. Uvedený systém zohledňuje reálně poskytnutou kulturní službu a efektivitu využívání zdrojů z veřejných rozpočtů na poskytnutí kulturní služby, a tím motivuje organizace zvyšovat počet příjemců veřejné kulturní služby a současně snižovat náklady na její poskytování.

V letech 2008 – 2013 byly z rozpočtu Moravskoslezského kraje poskytnuty na tento účel finanční prostředky v celkovém objemu 30.396 tis. Kč. V roce 2008 se jednalo o 4.950 tis. Kč, v roce 2009 došlo k navýšení na 5.148 tis. Kč – tato částka vydržela i v roce 2010. V roce 2011 byl celkový objem poskytnutých prostředků navýšen na 5.150 tis. Kč, avšak v následujícím roce došlo z důvodu úsporných opatření k poklesu podpory na 5.000 tis. Kč a stejná částka je vyčleněna v rozpočtu kraje i v roce 2013. Největší objem finanční prostředků získalo ve sledovaném období Divadlo loutek Ostrava, příspěvková organizace (8.814 tis. Kč, tj. 29 % z celkové částky poskytnuté v uvedených letech krajem) a Národní divadlo moravskoslezské, příspěvková organizace (8.480 tis. Kč, tj. 28 %). Nejméně prostředků z rozpočtu kraje získala naopak Komorní scéna Aréna, příspěvková organizace, a to celkem 922 tis. Kč (3 %). Přehled prostředků poskytnutých jednotlivým příjemcům dotací je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 6: **Dotace na podporu profesionálních divadel a profesionálního symfonického orchestru v MSK**

Příjemce dotace	Výše dotace v tis. Kč						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	celkem
Divadelní společnost Petra Bezruče, s.r.o.	292	735	795	449	702	598	3.571
Divadlo loutek Ostrava, příspěvková organizace	1.421	1.471	1.285	1.673	1.469	1.495	8.814
Janáčkova filharmonie Ostrava, příspěvková organizace	418	333	570	617	318	626	2.882
Komorní scéna Aréna, příspěvková organizace	174	88	137	206	186	131	922
Národní divadlo moravskoslezské, příspěvková organizace	1.405	1.322	1.245	1.411	1.667	1.430	8.480
Slezské divadlo Opava, příspěvková organizace	1.240	1.199	1.116	794	658	720	5.727
Celkem	4.950	5.148	5.148	5.150	5.000	5.000	30.396

Graf č. 1 - Podíl organizací na celkových prostředcích za období 2008 - 2013

2.2.5 Program rozvoje muzejnictví

Moravskoslezský kraj patří mezi regiony s nejdelsí muzejní tradicí v ČR. V Opavě vzniklo muzeum již v roce 1814. Tradice muzejnictví na Těšínsku sahá až k roku 1802, kdy bylo jezuitou L. J. Šeršnikem založeno muzeum, jehož většina sbírek se dnes nachází v muzeu v Cieszyne v Polské republice. Školské muzeum při zámecké osvícenecké škole v Kuníně u Nového Jičína existovalo již v roce 1792. Pro regiony našeho kraje jako Novojičínsko, Těšínsko, Bruntálsko, Příborsko aj. byla regionální muzea od konce 19. a v průběhu 20. století centry místní kultury, která zdůrazňovala povědomí odlišnosti a vlastivědnou činností upozorňovala na specifičnost dané oblasti. Regionální muzea také udržovala identitu místního společenství a hrála roli sdružovací díky muzejním společnostem, které v nich působily. Mezi dvěma válkami tak byly v kraji shromážděny významné sbírky, zpravidla působením muzejních spolků či společností, do kterých přispívala obec, podnikatelé i stát.

V roce 1952 byly muzejní společnosti, které dosud vyvíjely činnost, zrušeny a podstata muzejní činnosti – sbírky – postupně přecházely na jiné subjekty, zpravidla národní výbory. Zákon č. 54/59 Sb., o muzeích a galeriích upravoval nové vlastnictví sbírek muzejní povahy, jako de facto státní majetek. Po reorganizaci státní správy v roce 1960 a vzniku okresů v rámci Severomoravského kraje rozhodl Krajský národní výbor v Ostravě (dále jen „KNV“) s platností od 20. 4. 1963 o péči o muzea a galerie v kraji a vytvořil v sídlech okresů vlastivědné ústavy s pobočkami ve významných kulturních oblastech. Toto rozhodnutí kulturní komise KNV zachránilo ve své době obrovský kulturní potenciál a bylo základem pro vznik okresních vlastivědných muzeí v 70. letech minulého století.

K zásadní změně došlo 1. 1. 2003, kdy Moravskoslezský kraj převzal zřizovací funkci k muzeím zřizovaným do té doby okresními úřady. Jednalo se o čtyři významná vlastivědná muzea včetně všech jejich poboček, jmenovitě o:

1. **Muzeum Beskyd Frýdek-Místek** se zámek ve Frýdku a hradem Hukvaldy.
2. **Muzeum v Bruntále** s národní kulturní památkou zámek Bruntál, hradem Sovincem s výstavními prostory a expozicí a Muzeem v Karlovicích.

3. **Muzeum Novojičínska** s regionálními muzei Frenštát pod Radhoštěm, Příbor, Štramberk, Bílovec, Klimkovice, Národními kulturními památníky J. A. Komenského ve Fulneku a Františka Palackého v Hodslavicích, dále s památníky J. G. Mendela v Hynčicích a Sigmunda Fréuda v Příboře i významnou muzejní expozicí v zámku Kunín.
4. **Muzeum Těšínska** s Technickým muzeem v Petřvaldě, Archeoparkem v Chotěbuzi, pobočkami a výstavními síněmi v Jablunkově, Havířově, památníkem v Životicích a výstavní síní v Orlové.

Ještě před tím, ke dni 1. 10. 2001, byla rozhodnutím Ministerstva kultury předána zřizovatelská funkce ke **Galerii výtvarného umění v Ostravě** zdejšímu kraji.

Podpora významných projektů muzejní a galerijní činnosti z rozpočtu kraje byla a je možná z „Programu rozvoje muzejnictví v Moravskoslezském kraji“, který byl schválen rozhodnutím Zastupitelstva Moravskoslezského kraje dne 10. 6. 2004, číslo usnesení 24/993/1. Na realizaci opatření programu byly v rozpočtu kraje na roky 2008 - 2013 vyčleněny následující částky:

Tabulka č. 7: **Přehled finančních prostředků na Program rozvoje muzejnictví na období 2008 – 2013**

Rok	Počet podpořených projektů	Poskytnuté prostředky v tis. Kč
2008	7	489
2009	25	2.500
2010	20	2.498
2011	8	651
2012	15	1.540
2013	11	868
Celkem	86	8.546

Ve sledovaném období byly vyčerpány finanční prostředky v celkovém objemu 8.546 tis. Kč. Jednalo se o podporu 84 projektů předložených příspěvkovými organizacemi kraje v odvětví kultury v celkové výši 8.426 tis. Kč a o 2 projekty připravované v roce 2013 oddělením kultury a památkové péče odboru územního plánování, stavebního řádu a kultury Krajského úřadu Moravskoslezského kraje (dále jen „oddělení kultury a památkové péče“) za účelem propagace krajských muzeí (celkem 120 tis. Kč). Průměrná částka poskytnutá na 1 projekt činila 99 tis. Kč. Přehled finančních prostředků celkově poskytnutých jednotlivým příspěvkovým organizacím na podpořené projekty ve sledovaných letech podává následující tabulka.

Tabulka č. 8: **Prostředky poskytnuté jednotlivým PO v rámci PRM v letech 2008 – 2013**

Příspěvková organizace	Poskytnuté prostředky v tis. Kč						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	celkem
Galerie výtvarného umění v Ostravě	60	412	330	109	350	150	1.411
Muzeum Beskyd Frýdek-Místek	30	218	544	110	224	148	1.274
Muzeum v Bruntále	86	762	617	92*	300	132	1.989
Muzeum Novojičínska	90	758	627	240	345	168	2.228
Muzeum Těšínska	223	350	380	100	321	150	1.524
Celkem	489	2.500	2.498	651	1.540	748	8.426

Odstraněno:

Pozn.: Částky byly zaokrouhleny, * částka 92,6 tis. Kč byla upravena na 92 tis. Kč, aby byla zachována správně celková částka poskytnutá v roce 2011

Převážná část projektů byla neinvestičního charakteru, pouze na tyto 2 projekty Muzea Novojičínska byla poskytnuta účelová investiční dotace do investičního fondu:

- Úložné systémy pro fond knihovny Muzea ve Frenštátě pod Radhoštěm (rok 2010 - 150 tis. Kč),
- Interaktivní 3D prezentace – rekonstrukce letadla (rok 2011 - 119 tis. Kč).

Největší podíl z prostředků rozdělených v letech 2008 – 2013 mezi příspěvkové organizace (8.426 tis. Kč) získalo na své projekty Muzeum Novojičínska (2.228 tis. Kč, tzn. 26 %) a Muzeum v Bruntále (1.989 tis. Kč, tzn. 24 %). Třetí nejúspěšnější organizací bylo se získanými účelovými příspěvky v celkové výši 1.524 tis. Kč Muzeum Těšínska (18 %). Galerie výtvarného umění v Ostravě obdržela na realizaci svých projektů finanční prostředky ve výši 1.411 tis. Kč (17 %) a Muzeum Beskyd Frýdek-Místek získalo celkem 1.274 tis. Kč (15 %).

Tyto prostředky byly především určeny:

- na podporu obnovy a zachování movitého kulturního dědictví kraje v oblasti restaurování, konzervování, preparování, rozsáhlého doplňování či zhotovení replik vystavovaných nejceněnějších sbírkových předmětů, movitých kulturních památek, mobiliářů instalovaných objektů sloužících muzejnímu turismu,
- na podporu vědecké, popularizační, publikační činnosti a odborné práce muzeí v kraji a na podporu odborného studia.

Podpořeny byly např. projekty, v rámci kterých byly vydávány odborné publikace - Frýdecký zámek, Klobouky slavných osobností 19. a 20. století, Sborník bruntálského muzea, Trojhlavý drak, projekty zaměřené na restaurování sbírkových předmětů – restaurování nejstaršího parního stroje v ČR a projekty na výkupy předmětů na doplnění muzejních sbírek – výkup obrazu Dívka v kroji od Heleny Salichové.

2.2.6 Cena hejtmana Moravskoslezského kraje

Podpoře osob a organizací zabývajících se problematikou osob se zdravotním postižením se Moravskoslezský kraj věnuje již dlouhodobě, což dokládá skutečnost, že první Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením vznikl v roce 2004. Dnes je schválen v pořadí již čtvrtý dokument. V každém z nich byla zahrnuta také oblast kultury. Právě Cena hejtmana Moravskoslezského kraje patří a patřila k jednomu ze specifických opatření směřujících k odstranění diskriminace těchto osob a vytvoření cesty k jejich začlenění do

života společnosti. Jmenovaná cena bývá udělována u příležitosti Mezinárodního dne zdravotně postižených začátkem prosince, a to na vernisáži výstavy prezentující díla handicapovaných, pro kterou se ujal název „Svět podle nás“. Ocenění je určeno pro autory děl literárních, publicistických, zpravodajských a dalších, kteří přispívají k poznání problémů občanů s handicapem a podporují myšlenku jejich společenské integrace. Díla musí být v předešlém daném období zveřejněna. Porotu hodnotící přihlášená díla tvoří členové Výboru zastupitelstva kraje pro kulturu a památky a zástupci delegovaní Komisí rady kraje pro občany se zdravotním postižením. O udělení Ceny hejtmana Moravskoslezského kraje rozhoduje Rada Moravskoslezského kraje. Do roku 2008 byla každoročně udělována pouze jedna cena, která byla spojena s finanční odměnou 10 tis. Kč, v letech následujících byla porotou vybrána tři díla a jejich autorům byla předána příslušná cena včetně finanční odměny hejtmanem kraje. Celkově se rozdělovala částka 50 tis. Kč. Čestná uznání jsou podpořena drobnými věcnými dary. Níže uvedená tabulka dokládá přehled oceněných autorů v posledních šesti letech.

Tabulka č. 9: **Cena hejtmana MSK v letech 2008 – 2013**

Autor oceněného díla	Dílo	Ocenění
Rok 2008		
Ing. Pavel Löffelmann	filmový dokument Verše pro dvě ruce	finanční
Roman Gábor	kolekce výtvarných děl Obrazy Romana Gábora	čestné uznání
PhDr. Libor Kněžek, CSc.	knihu Cesta z hořícího kruhu	čestné uznání
Marie Zachařová	keramické dílo Proměna nálady	čestné uznání
Rok 2009		
Marie Farná	básnická sbírka Když jsme trávu kosili	1. místo
Renáta Slezáková	výtvarné dílo Maják	2. místo
Helena Nejedlá	výtvarné dílo Kvetoucí strom	3. místo
Marie Platošové, Eliška Vinklárková, Rostislav Bromek, Ivan Kohout	keramické aranžmá Má rodina	čestné uznání
Ing. Blanka Štefková	art-protis Horské dálavy	čestné uznání
Rok 2010		
Michaela Poskerová	publikace s vlastní ilustrací Minipovídky II Kolotoče	1. místo

Mgr. Eva Liberdová Jakub Petřík Lukáš Zavadil, Renáta Eleonora Orlíková, Marie Farná, Milan Farný Jana Surovcová	publikace Slyšet život básnická sbírka s názvem Soubor básní CD Mamilure sbírka poezie s vlastní ilustrací Cesty poznání	2. místo 3. místo čestné uznání čestné uznání
Rok 2011		
Miroslav Valášek Aleš Choleva Mgr. Petra Kurková, Ph. D. Jana Surovcová Mgr. Eva Liberdová Zuzana Bárová, DiS.	dřevěná plastika Hrad obrazy Vesnice a Žena s mandolínou monografie Vzdělávání žáků se sluchovým postižením z hlediska zdravého životního stylu obraz Madona webový projekt ohluchli.cz články Den sociálních služeb v Kopřivnici a Ve stopách Vikingů	1. místo 2. místo 3. místo čestné uznání čestné uznání čestné uznání
Rok 2012		
Čtyřlístek – centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, příspěvková organizace Pavel Šimák Jana Surovcová Helena Nejedlá Mgr. Jana Poláchová	koncert Všechny barvy duhy V režie filmu Voňavá pochoutka obraz Růžový leknín obrazy Duhové město a Pařezová chaloupka písničky Žít svou touhu dál	1. místo 2. místo 3. místo čestné uznání čestné uznání
Rok 2013		
Jiří Navrátil Jana Raszková Miroslav Hrabal Jana Surovcová Čtyřlístek – centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, příspěvková organizace	plastika Láska obraz Žížala obraz Transformers obraz Slunečnice činnost hudební skupiny Rytmy pod vedením paní Libuše Gajdové	1. místo 2. místo 3. místo čestné uznání čestné uznání

Zdroj: vlastní podklady zpracovatele Koncepce, prosinec 2013

Oceněním a zpřístupněním děl lidí s handicapem, příp. děl přibližujících specifika dané oblasti, je podporován příznivý postoj společnosti k odlišnostem a individualitě každého jedince. Zásadní smysl má aktivní zapojení občanů se zdravotním postižením do kulturních a společenských aktivit také proto, že často významně přispívá nejen k lepšímu pochopení jejich potřeb, ale i možností a schopností, které mohou společnosti nabídnout. Pro občany se zdravotním postižením může právě uplatnění se v kulturních a společenských aktivitách znamenat významný přínos pro zvládnutí jejich často nelehké situace.

2.2.7 Soutěže, festivaly a další aktivity v oblasti kultury

Akce „Soutěže, festivaly a aktivity v oblasti kultury“ byla poprvé součástí rozpočtu kraje v odvětví kultury v roce 2010 a od té doby je díky prostředkům, které jsou na ni vyčleněny, každoročně podporována celá řada různorodých kulturních projektů a akcí.

Finanční prostředky jsou určeny na podporu soutěží, festivalů a dalších aktivit v oblasti kultury, na podporu účasti významných souborů z Moravskoslezského kraje na festivalech v zahraničí, vydání publikací tématicky spjatých s regionem, apod. Podpora je realizována především formou individuálních dotací, případně účelových prostředků poskytnutých příspěvkovým organizacím, a to na základě žádostí obdržných v průběhu jednotlivých let.

Moravskoslezský kraj se v rámci akce „Soutěže, festivaly a aktivity v oblasti kultury“ podílel v letech 2010 – 2013 na spolufinancování nákladů spojených s realizací 59 projektů, celkový objem poskytnutých prostředků činil 3.318 tis. Kč. Přehled o počtu podpořených projektů a poskytnutých prostředcích v jednotlivých letech poskytuje následující tabulka.

Tabulka č. 10: **Přehled o počtu podpořených projektů a poskytnutých dotacích**

Rok	Počet podpořených projektů	Poskytnuté prostředky (v tis. Kč)
2010	6	215,0
2011	21	1.138,0
2012	16	925,0
2013	16	1.040,0
Celkem	59	3.318,0

Z podpořených projektů lze uvést například následující: koncert mezzosopranistky Magdaleny Kožené s barokním orchestrem Collegium 1704, cyklus koncertů „Čtvero ročních období“, hostování operního souboru Národního divadla moravskoslezského v Praze s inscenací opery Igora Stravinského Život prostopášíka, zajištění účasti Taneční skupiny Calipso Dance Krnov na mezinárodních soutěžích, účast Souboru lidových písní a tanců Ostravica na mezinárodních folklórních festivalech v Turecku, pořádání Festivalu na pomezí, mezikrajové postupové přehlídky OTEVŘENO, akce World Ballet in Ostrava a vydání Malého průvodce Lidové stavby Moravy a Slezska.

2.3 Podpora kulturních aktivit příspěvkových organizací MSK ze státního rozpočtu

Dalším zdrojem financí jsou pro příspěvkové organizace kraje v odvětví kultury také dotace ze státního rozpočtu, a to především z Ministerstva kultury. V letech 2008 – 2012 vyčerpaly organizace ze státního rozpočtu neinvestiční a investiční prostředky v celkovém objemu 17.281 tis. Kč, z toho nejvíce v roce 2009 (4.941 tis. Kč). Každoročně se daří získávat dotace z programů Veřejné informační služby knihoven (Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě), Kulturní aktivity (muzea a galerie) a Programu státní podpory profesionálních divadel a profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů (Těšínské divadlo Český Těšín). Podrobný přehled o čerpaných objemech státních dotací a jejich příjemcích za roky 2008 – 2012 podává následující tabulka (údaje za rok 2013 nejsou uvedeny, neboť budou známy až po finančním vypořádání jednotlivých státních dotací).

Tabulka č. 11: **Státní dotace příspěvkovým organizacím kraje v odvětví kultury v letech 2008 - 2012**

Název programu (účelového znaku)	2008		2009		2010		2011		2012	
	čerpáno	příjemci	čerpáno	příjemci	čerpáno	příjemci	čerpáno	příjemci	čerpáno	příjemci
Kulturní aktivity	501	GVUO, MT, MNJ	165	MT, MNJ	148	MT, MNJ	264	GVUO, MT, MNJ	174	GVUO, MNJ
Veřejné informační služby knihoven - neinvestice	196	MSVK	300	MSVK	424	MSVK, MvB	32	MSVK	90	MSVK
Veřejné informační služby knihoven - investice	234	MSVK	0		0		0		0	
Program státní podpory profesionálních divadel a profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů	1.395	TD	1.705	TD	1.540	TD	1.525	TD	1.645	TD

Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností - NIV	153	MvB	100	MvB	0		150	MvB	96	MvB
Program restaurování movitých kulturních památek	142	MvB	70	MvB	100	MvB	0		0	
Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví – neinvestice – program č. 434 313	331	GVUO, MT, MvB, MNJ	71	MvB, MNJ	70	MvB, MNJ	16	MT	0	
Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví – investice – program č. 434 313	1.283	GVUO, MBFM, MNJ	232	MBFM, MNJ	195	MBFM, MNJ	609	MvB, MNJ	0	
Podpora rozvoje a obnovy mat. tech. základny regionálních kulturních zařízení – program č. 234212 - investice	0		2.245	MT	0		0		0	
ISO A Zabezpečení objektů – podprogram č. 134 512 – neinvestiční	0		0		0		0		120	MNJ
ISO D Preventivní ochrana před vlivy prostředí – podprogram č. 134 515 - investiční	0		0		0		0		200	MNJ
ISO D Preventivní ochrana před vlivy prostředí – podprogram č. 134 515 - neinvestiční	0		0		0		0		135	MvB
Programový projekt výzkumu a vývoje	109	MNJ	53	MNJ	85	MNJ	162	MNJ	0	
Dotace na pomocný analytický přehled (<i>Ministerstvo financí</i>)	0		0		0		0		195	MT, MvB,

										MNJ
Program péče o krajinu (<i>Ministerstvo životního prostředí</i>)	21	MvB	0		0		0		0	
Celkem	4.365		4.941		2.562		2.758		2.655	

Pozn:

MSVK - Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, příspěvková organizace

GVUO - Galerie výtvarného umění v Ostravě, příspěvková organizace

TD - Těšínské divadlo Český Těšín, příspěvková organizace

MT - Muzeum Těšínska, příspěvková organizace

MBFM - Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, příspěvková organizace

MvB - Muzeum v Bruntále, příspěvková organizace

MNJ - Muzeum Novojičínska, příspěvková organizace

2.4 Podpora kulturních aktivit národnostních menšin a národnostních skupin

Jednou ze specifik Moravskoslezského kraje je národnostní složení obyvatelstva, především v příhraničních oblastech s Polskem a Slovenskem. Zastupitelstvo kraje ustavilo opětovně komisi pro národnostní menšiny. Řada občanů kraje se přihlásila k národnosti polské, slovenské, řecké, maďarské, romské, slezské a dalším. Mají své společenské organizace, pořádají pravidelné kulturní, sportovní a společenské akce a žádají o podporu na jejich konání Moravskoslezský kraj. Významné je především zastoupení obyvatel hlásících se k polské národnostní menšině, zejména v okresech Karviná a Frýdek-Místek. Dle výsledků sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 na území Moravskoslezského kraje občané polské národnosti ve 30 obcích překonali hranici 10 % z celkového počtu obyvatel obce. Mají k dispozici instituce používající polský jazyk, např. mateřské, základní a střední školy a mohou v polštině studovat vybrané obory na Ostravské univerzitě.

Moravskoslezský kraj podporuje pravidelně řadu kulturních aktivit národnostních menšin. Příkladem je zmíněné Těšínské divadlo, které má tři profesionální soubory, z nichž polská činohra a soubor Bajka uvádějí svůj repertoár v polském jazyce. Řada kulturních akcí je podporována dlouhodobě z rozpočtu Moravskoslezského kraje. Jedná se o Program podpory aktivit v oblasti kultury, podpora kulturních akcí krajského a nadregionálního významu, popř. individuální dotace na soutěže, festivaly a další aktivity v oblasti kultury. Jako příklad je možné uvést Gorolski Święto, Karvinský Romský festival, MISS Roma Slezska, Řecké dny v Krnově a Karviné, Festival divadel Moravy a Slezska v Českém Těšíně s mezinárodní účastí, apod.

V širším slova smyslu bychom zde mohli řadit i kulturní akce organizované v dříve zmiňovaných lokalitách, vyznačující se specifickými historicko-demografickými odlišnostmi a regionálními specifiky, např. Slezské dny v Dolní Lomné, Sochovy národopisné slavnosti ve Lhotce u Frýdlantu nad Ostravicí, Festival Poodří Františka Lýska, Setkání cimbálových muzik Valašského království a Frenštátské folklorní slavnosti ve Frenštátě pod Radhoštěm. I tyto akce mají svoji regionální dimenzi, historii a každoročně se opakují s významnou podporou Moravskoslezského kraje.

Moravskoslezský kraj každoročně poskytuje neinvestiční dotaci na zajištění činností spojených s provozem multifunkčního Romského kulturního a společenského centra v Karviné, ve kterém dochází k realizaci aktivit kulturního a společenského charakteru pro příslušníky menšin žijících na území našeho kraje.

3. Analýza stávajícího stavu podpory kultury v Moravskoslezském kraji

3.1 Silné stránky

1. pestrá a atraktivní nabídka kulturních, kulturně vzdělávacích a uměleckých akcí v kraji
2. významný potenciál v odborných činnostech a kulturně společenských aktivitách příspěvkových organizací zřizovaných MSK v oblasti kultury
3. zlepšující se infrastruktura kulturních institucí
4. systémové řešení financování a ekonomické podpory prostřednictvím dotací z rozpočtu MSK sloužící podpoře činností profesionálních organizací působících v oblasti kultury (divadla, symfonický orchestr, regionální funkce knihoven, ...)
5. existence mechanismu umožňujícího podílení se MSK na nákladech spojených s realizací projektů na úseku kultury
6. zájem oboru v letité existenci kulturních a odborných institucí v kraji
7. multiplikační efekt vkládaných financí z rozpočtu kraje při podpoře aktivit v oblasti kultury
8. zachování tradičních hodnot a bohatého kulturního dědictví hmotné i nehmotné kultury
9. zájem obyvatel kraje o kulturu, a to v roli jejího konzumenta ale i tvůrce a nositele – jeden z obecných pilířů života obyvatel kraje
10. kulturní aktivity národnostních menšin v regionu, jejich přínos k obohacení kulturního života a poznání obyvatel kraje
11. zajištěna dostupnost velmi kvalitních veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech kraje

3.2 Slabé stránky

1. nepříznivá ekonomická situace v České republice i Moravskoslezském kraji od roku 2009 oslabil objem finančních prostředků směřujících do oblasti kultury
2. malý zájem o kulturu v důsledku ekonomické situace části populace
3. nedostatečná propagace kulturních aktivit příspěvkových organizací kraje v místě, v celokrajském či národním měřítku

4. nízké povědomí u široké veřejnosti o kultuře v různých oblastech
5. chybí vzájemná spolupráce kraje s partnerskými regiony v oblasti kultury
6. neadekvátní podoba, prostory a prostředí některých kulturních zařízení – krajská knihovna, amfiteátr v Hukvaldech, národopisný areál v Dolní Lomné
7. nedostatečné sdílení dobré praxe v oblasti kultury

3.3 Příležitosti

1. stabilita kulturních projektů nadregionálního významu s ohlasem přesahujícím hranice kraje i republiky
2. příhraniční geografická poloha kraje umožňující spolupráci se zahraničními regiony na společných kulturních a kulturně společenských projektech (Žilinský kraj, Katovické a Opolské vojvodství)
3. využití finančních zdrojů EU v programovacím období 2013 – 2020, příp. jiné zahraniční podpory
4. aktivní zapojení municipality do podpory i realizace kulturních projektů či aktivit
5. posílení odborné spolupráce s akademickou obcí v oblasti výzkumu, při přípravě projektů i jiných aktivit v oblasti kultury
6. kultura jako významný ekonomický potenciál
7. široká základna z řad veřejnosti (dětí i dospělých) zapojená do různých oblastí neprofesionálního umění pozitivně ovlivňující mimo jiných společenských faktorů také rozvoj kreativity pro vyšší konkurenceschopnost a uplatnění v jiných oborech a také prevenci rizik
8. využití aktivit na úseku kultury pro PR kraje
9. stále větší obliba kulturního turismu u obyvatel České republiky i v zahraničí
10. spolupráce v mezinárodním kontextu
11. vzájemné kooperace kulturních a vzdělávacích institucí

3.4 Hrozby

1. snižující se objem finančních prostředků do oblasti kultury by znamenal oslabení rozsahu kulturních aktivit
2. pokles vlastních příjmů kraje ze sdílených daní po novele zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní
3. obtížnější získávání sponzorských příspěvků od podnikatelských subjektů na pořádání kulturních akcí
4. proces globalizace spojený s komercializací národního kulturního prostředí, konzumem a ztrátou regionální identity
5. soudobá hodnotová orientace obyvatelstva
6. nedostupnost aktivit v oblasti kultury pro ekonomicky slabé občany
7. nedostatečná výchova dětí a mládeže ke kultuře a umění v rámci obecného vzdělávání
8. nedostatek kvalifikovaných pracovníků v důsledku nízkého platového ohodnocení
9. zvyšující se fixní náklady – např. rostoucí ceny energií
10. nevyjasněné majetkové vztahy zařízení poskytujících kulturní služby (např. církevní restituce)

4. Strategická vize a cíle rozvoje podpory kultury v Moravskoslezském kraji

Pro formulování vize a cílů a vytvoření Koncepce podpory kultury v Moravskoslezském kraji na období 2014 – 2020 bylo zásadním impulsem Programové prohlášení Rady Moravskoslezského kraje na období 2013 – 2016. Výchozími podklady byl rozbor stávajícího stavu podpory kultury v Moravskoslezském kraji a analytická část uvedená v předešlém textu tohoto dokumentu. Strategickou vizí Koncepce je podpora rozvoje kultury s aspektem na to, aby se stala dostupnější pro širokou veřejnost i všechny věkové skupiny na celém území Moravskoslezského kraje v časovém horizontu do konce roku 2020 a aby se dále stabilizovalo i rozvíjelo prostředí pro zachování a tvorbu kulturních hodnot v daném regionu.

Moravskoslezský kraj při naplňování předmětného strategického dokumentu bude vystupovat v roli:

iniciační – navrhovatel opatření směřujících k dosažení obecného cíle,

koordinační – koordinátor procesů aktivit vedoucích k naplnění obecného cíle,

realizační – realizátor vlastních projektů zaměřených k naplnění obecného cíle.

donátorské – finanční podpora z rozpočtu kraje, převzetí záštity hejtmána nebo náměstka hejtmána kraje nad akcí.

Na základě zjištěných skutečností a poznatků byly stanoveny následující specifické cíle strategie:

1. posílení podpory aktivit v oblasti kultury
2. vytvoření příznivého prostředí pro rozvoj neprofesionálních uměleckých aktivit,
3. zajištění účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v kraji,
4. zajištění efektivnějšího a operativnějšího způsobu informovanosti o kulturních aktivitách,
5. zkvalitnění podmínek a systematická podpora organizací zřízených MSK pro poskytování kulturních služeb na vysoké úrovni.

Jedná se o realistická řešení základních potřeb dalšího rozvoje kraje a zlepšení života jeho obyvatel.

5. Návrhy opatření

5.1 Posílení podpory aktivit v oblasti kultury

a) navýšení finančních prostředků z rozpočtu kraje určených na dotační program

Každoročně jsou z dotačního programu – Program podpory aktivit v oblasti kultury poskytovány dotace na realizaci desítek různorodých kulturních, kulturně společenských, kulturně vzdělávacích a uměleckých akcí v kraji nebo mající spojitost s ním. Předmětné dotace představují příspěvek na úhradu maximálně poloviny uznatelných nákladů vybraných projektů rozvíjejících kulturní život v regionu. Mnohé akce lze uskutečnit pouze díky této pomoci kraje. Převážná část projektů přesahuje lokální rámec, vystupují na nich účinkující ze zahraničí či jiných regionů, případně jsou připravovány a realizovány se zahraniční spoluúčastí. Jiné zase svou jedinečností přilákají jak milovníky kultury z celého kraje, tak i jeho návštěvníky z celé republiky, případně i zahraničí. Z dat sledovaného období jednoznačně vyplývá, že výše požadavků dle předložených žádostí vždy mnohonásobně převyšovala alokovanou částku na dotační program. Navýšení objemu finančních prostředků na daný účel přispěje ke zvýšení kvality života obyvatel kraje i k uspokojování jejich potřeb. Jedná se o systémový nástroj podpory kultury v kraji.

Nároky na rozpočet kraje: 2014 3,5 mil. Kč (návrh rozpočtu)

2015 - 2020 min. 5,0 mil. Kč

Předpokládaná participace: pořadatelé kulturních akcí, obce a jejich příspěvkové organizace

Očekávaný přínos: pestrost nabídky kulturních aktivit pro širokou laickou i odbornou veřejnost, posílení pozitivní prezentace a propagace Moravskoslezského kraje

b) posílení podpory kulturních akcí krajského a nadregionálního významu

Tradičních akcí, jejichž nabídka je schopna sehrát významnou roli v kulturní turistice, tj. opakovaně přilákat do kraje i lokality jejího konání návštěvníky tak, aby využili další služby – např. ubytovací, stravovací – a především další kulturní služby, prozatím není v regionu mnoho, avšak Moravskoslezský kraj se snaží takové aktivity podporovat. K takovým projektům patří Colours of Ostrava, Letní Shakespearovské slavnosti, mezinárodní hudební festivaly Janáčkův máj a Janáčkovy Hukvaldy. Nezastupitelné místo v oblasti kultury má folklór. V Moravskoslezském kraji bývají každoročně pořádány významné folklórní festivaly a slavnosti v převážné většině s mezinárodní účastí, jejichž cílem je objevování, rozvíjení a ukázka nejenom domácí bohaté tradice, ale také seznámení se s kulturou, zvyky a zvyklostmi jiných národů, což lze označit za zásadní důvod pro jejich podporu. Konkrétně se jedná o Mezinárodní folklórní festival Frýdek-Místek (v roce 2013 19. ročník), Slezské dny (v roce 2013 již 43. ročník), mezinárodní festival adventních a vánočních zvyků Souznění, Sochovy národopisné slavnosti, Frenštátské slavnosti, hudební festival Setkání cimbálových muzik Valašského království, Festival Poodří Františka Lýska a u nás nejstarší mezinárodní festival Gorolski Święto (v roce 2013 již 66. ročník). Také folklórní akce nabízejí lákavé pořady pro občany kraje i jeho návštěvníky.

Nároky na rozpočet kraje: 2014 6,3 mil. Kč (návrh rozpočtu)
2015 - 2020 min. 6,5 mil. Kč

Předpokládaná participace: pořadatelé kulturních akcí, obce, Folklórní sdružení České republiky

Očekávaný přínos: pestrost nabídky kulturních aktivit pro širokou laickou i odbornou veřejnost, posílení pozitivní prezentace a propagace Moravskoslezského kraje, mezinárodní spolupráce, výměna zkušeností se zahraničím

5.2 Vytvoření příznivého prostředí pro rozvoj neprofesionálních uměleckých aktivit v kraji

a) vyčlenění finančních prostředků na úseku kultury v rozpočtu MSK na podporu neprofesionálního umění

Neprofesionální umění má celospolečenský význam, který pozitivně ovlivňuje mimo jiných společenských faktorů také rozvoj kreativity pro vyšší konkurenceschopnost a uplatnění v jiných oborech a také prevenci rizik. Amatérské umění se v historickém prostoru Čech, Moravy a Slezska kontinuálně rozvíjí od konce 18. století, což platí pro obě jeho formy – individuální i kolektivní. Zejména hraní divadla, sborový zpěv a orchestrální hra na hudební nástroje byly a jsou velmi rozšířenými aktivitami. V současnosti existuje systém přehlídek neprofesionálních uměleckých aktivit, a to v celé České republice, které vrcholí většinou celonárodními festivaly, přehlídkami či soutěžemi. V Moravskoslezském kraji se konají krajská či regionální kola přehlídek v různých oblastech umění. Na podporu jmenovaných aktivit nebyly doposud v rozpočtu kraje přímo alokovány žádné finanční prostředky, byla zde pouze možnost získat dotaci v rámci dotačního programu na úseku kultury, avšak vzhledem k podmínkám daného dotačního titulu (k poskytované výši dotace) nebylo pro některé akce reálné splnění stanovených kritérií.

Nároky na rozpočet kraje: 2015 - 2020 500 tis. Kč

Předpokládaná participace: MK ČR, celostátní sdružení neprofesionálních umělců, obce,
jednotlivé soubory amatérského umění

Očekávaný přínos: zlepšení podmínek pořádání krajských kol přehlídek neprofesionálního umění, ocenění práce amatérů v oblasti kultury, eliminace patologických jevů ve společnosti

b) zpracování přehledu amatérských souborů v Moravskoslezském kraji

Moravskoslezský kraj doposud nesledoval systematicky aktivity amatérských souborů v jednotlivých oblastech umění, což mělo za následek opomíjení a v návaznosti na to nedostatečnou podporu významné součásti kulturního života kraje. V mnoha obcích jsou amatérské umělecké soubory realizátory řady veřejných kulturních služeb a tyto aktivity mají význam pro společnost jako prostředek rozvíjení kreativity a jako součást veřejné edukace v oblasti kultury a umění.

Nároky na rozpočet kraje: bez finančních nároků

Předpokládaná participace: NIPOS, celostátní sdružení neprofesionálních umělců, soubory amatérského umění, vysoké školy

Očekávaný přínos: navázání spolupráce s uměleckými soubory neprofesionálního umění

5.3 Zajištění účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v kraji

a) zavedení krajského soupisu významných statků tradiční lidové kultury, vytvoření seznamu nemateriálního kulturního dědictví

Péče o tradiční lidovou kulturu se začala v České republice rozvíjet po přijetí prvního vládního materiálu k této problematice v roce 2003. Následovně byla pro jednotlivé kraje zřízena regionální pracoviště věnující se dané problematice. Vzhledem k velikosti Moravskoslezského kraje zde vznikla 2 pracoviště dle metodiky Ministerstva kultury ČR, a to při Muzeu Novojičínska a Muzeu Těšínska. Nyní při naplňování společných úkolů efektivně funguje celostátní síť regionálních pracovišť pro péči o tradiční lidovou kulturu. Jedním z aktuálních úkolů je vytvoření seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury v jednotlivých krajích. V souladu s implementací Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví se jedná o nejvýznamnější úkol současného období. Celostátní seznam byl zřízen již v roce 2008. Nemateriálním statkem (souborem

nemateriálních statků) tradiční lidové kultury se rozumí zkušenosti, vyjádření, znalosti, znázornění, dovednosti, nástroje, předměty a kulturní prostory s nimi související, které společenství, skupiny a v některých případech také jednotlivci považují za součást svého dědictví po dřívějších generacích. Je znakem identity a kontinuity společenství a skupin lidí, podporuje úctu ke kulturní rozmanitosti a lidské tvořivosti. Za takto vymezené nemateriální kulturní dědictví se považují projevy patřící do následujících oblastí: - ústní tradice a vyjádření, - interpretační umění, - společenské zvyklosti a slavnostní události, - vědomosti a zkušenosti týkající se přírody a vesmíru, - dovednosti spojené s tradičními řemesly.

Nároky na rozpočet kraje: bez finančních nároků

Předpokládaná participace: regionální pracoviště tradiční lidové kultury, obce, nositelé statků – jednotlivci nebo společenství, kteří uchovávají, přetvářejí a předávají statky dalším generacím, odborná komise

Očekávaný přínos: zlepšení poznání kulturního dědictví předešlých generací, ocenění nositelů významných kulturních tradic, posílení pocitu identifikace občanů MSK s místem jejich života

b) udělení titulu „Mistr tradiční rukodělné výroby Moravskoslezského kraje“

Území Moravskoslezského kraje je z pohledu lidové kultury zajímavým a současně složitým útvarem, kde se setkávají národopisné oblasti Kravaňska, Lašska, Oderska, Těšínska, Hlučínska, Opavska, Krnovska, Bruntálska, Ostravska s oblastí nově osídlených Sudet. Předmětný region, etnograficky různorodý, lze označit za území bohaté na projevy tradiční lidové kultury, jejíž součástí tvoří rukodělná výroba, která dala vzniknout tisícům artefaktům, které spoluvytvářejí národní kulturní dědictví. V souladu s Konceptí účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice, s výzvou UNESCO „Žijící lidské poklady“ i ve vztahu k udělování celostátního titulu „Nositel tradic lidových řemesel“ je žádoucí udělit titul osobám, které dokonale ovládají dovednosti, postupy a technologie tradiční rukodělné výroby a přiměřeně svým možnostem předávají tyto

znalosti budoucím generacím a prezentují své výrobky na veřejnosti. Titul by byl udělen výrobcům činným v oborech tradiční rukodělné výroby, které jsou zásadním způsobem ohroženy, či jim přímo hrozí zánik.

Nároky na rozpočet kraje: 2015 - 2020 50 tis. Kč

Předpokládaná participace: odborná pracovní skupina, regionální pracoviště tradiční lidové kultury, muzea v kraji, obce, výrobci činní v oborech tradiční rukodělné výroby, odborná komise

Očekávaný přínos: zlepšení poznání kulturního dědictví předešlých generací, ocenění nositelů významných kulturních tradic, posílení pocitu identifikace občanů MSK s místem jejich života

5.4 Zajištění efektivnějšího a operativnějšího způsobu informovanosti o kulturních aktivitách

a) jednotná informační brána aktivit kulturních institucí zřizovaných krajem

Příspěvkové organizace, které v oblasti kultury zřizuje Moravskoslezský kraj, v rámci své činnosti připravují a realizují v průběhu každého roku velké množství zajímavých kulturně společenských i vzdělávacích akcí. Některé tyto aktivity se již zapsaly do povědomí široké veřejnosti, že je lze bezpochyby označit za tradiční. Nicméně informace o konání jednotlivých akcí lze převážně získat v dané lokalitě prostřednictvím zažitých informačních míst, příp. na webových stránkách pořádající instituce nebo v místním tisku. Dosavadní zveřejňování avizovaných aktivit na webových stránkách kraje je řešením nesystémovým a neúměrně zatěžujícím zaměstnance oddělení kultury a památkové péče. Z tohoto důvodu by bylo žádoucí do budoucna zajistit efektivnější a operativnější způsob informování a propagace připravovaných aktivit. Ve spolupráci s odborem informatiky bude nutné nalézt vhodné řešení, v rámci kterého by bylo možné poskytnout občanům kraje i jeho návštěvníkům veškeré

informace na jednom místě. V rámci informačního portálu by příslušní zástupci z jednotlivých institucí vystavovali přímo potřebné informace v jednotné strukturované podobě.

Nároky na rozpočet kraje: bez finančních nároků

Předpokládaná participace: krajské příspěvkové organizace zřizované v oblasti kultury, oddělení kultury a památkové péče odboru ÚPS, odbor informatiky

Očekávaný přínos: komfortnější servis pro občany kraje i jeho návštěvníky, zlepšení informovanosti o kulturních aktivitách PO, vyšší návštěvnost akcí i regionu

b) řešení rezervačního systému pro krajské příspěvkové organizace v oblasti kultury

V dnešní době, častokrát nazývané dobou informací, je důležité dát o sobě vědět a poskytnout cílové skupině, kterou mám zájem oslovit, ucelené, rychle dostupné a aktuální informace o svém produktu a službách. Jedním z informačních zdrojů fungujícím běžně v různých oblastech života člověka je rezervační systém, díky kterému si lze objednat určitou aktivitu na přesný čas a který nabízí přehled o poskytovaných službách dostupný on-line 24 hodin 7 dnů v týdnu. Takovou službu návštěvník kulturní akce, a to místní i mimokrajský, zajisté pozitivně ocení. Také poskytovateli kulturních služeb systém přináší výhody, např. šetří náklady na zaměstnance při vyřizování jednotlivých rezervací, umožňuje poskytování aktuálních zpráv o změně otevírací doby, pořádaných akcí aj. Následně by bylo vhodné systém provázat s poskytovateli ubytovacích, stravovacích či jiných služeb, kteří by v rámci svých aktivit dávali vědět svým klientům o možnostech kulturního vyžití v daném místě.

Nároky na rozpočet kraje: 2014 - 2020 dle zvoleného systému či rozsahu nabízených aktivit

Předpokládaná participace: krajské příspěvkové organizace zřizované v oblasti kultury, oddělení kultury a památkové péče odboru ÚPS, odbor informatiky

Očekávaný přínos: komfortnější servis pro občany kraje i jeho návštěvníky, zlepšení informovanosti o kulturních aktivitách PO, vyšší návštěvnost akcí

5.5 Zkvalitnění podmínek pro poskytování kulturních služeb na vysoké úrovni krajskými organizacemi

a) zachování systému příspěvkových organizací v oblasti kultury a posílení jejich podpory

Moravskoslezský kraj zřizuje na úseku kultury 7 příspěvkových organizací. Nabídku jejich služeb lze charakterizovat jako velmi kvalitní, o čemž svědčí také uznání, která získávají od odborné i laické veřejnosti. Letos to byla ocenění práce Těšínského divadla Český Těšín v Anketě společenské odpovědnosti za rok 2012, a to 3. místo v kategorii neziskové organizace. Nejvyšší ohodnocení ve jmenované anketě za rok 2012 bylo uděleno v kategorii veřejný sektor - vzdělávací zařízení Moravskoslezské vědecké knihovně v Ostravě za příkladné, obohacující a především vstřícné k uživatelům poskytování knihovnických a informačních služeb. O to cennější je předmětné ohodnocení práce všech zaměstnanců organizací, když vychází přímo od občanů, kteří hlasovali v anketě na základě svých jistě velmi pozitivních zkušeností. Odbornou veřejností bylo uděleno 2. místo v kategorii Muzejní výstava roku 2012 Galerii výtvarného umění v Ostravě za přípravu a realizaci výstavy „Jan Zrzavý: Božská hra“ v Národní soutěži muzeí Gloria musaealis. Této prestižní soutěže se rovněž zúčastnilo Muzeum v Bruntále s publikací Zámek Bruntál v kategorii Muzejní publikace roku 2012. Výčet ocenění příspěvkových organizací dokumentuje vysoce profesionální úroveň jejich činnosti, která významným způsobem přispívá k dobrému jménu Moravskoslezského kraje.

Pro další rozvoj daných institucí je nutné zajištění potřebných podmínek a dostatečné finanční zázemí.

Nároky na rozpočet kraje: 2014 183.935 tis. Kč (návrh rozpočtu)
2015 – 2020 min. ve výši rozpočtu 2013 (189.593 tis. Kč), v případě vybudování nových prostor pro jednotlivé PO adekvátní nárůst provozních prostředků

Předpokládaná participace: krajské příspěvkové organizace zřizované v oblasti kultury, oddělení kultury a památkové péče odboru ÚPS, zřizovatel

Očekávaný přínos: komfortnější služby pro občany kraje i jeho návštěvníky, zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců PO, vyšší návštěvnost akcí

b) vybudování nových prostor pro poskytování kulturních služeb krajskými organizacemi v oblasti kultury

Z předešlého opatření vyplývá, že kvalita poskytovaných kulturních služeb příspěvkovými organizacemi kraje je většinou velmi dobrá, avšak pro jejich další rozvoj lze označit stávající prostorové zázemí některých institucí za limitující. Z tohoto důvodu bude nutné do budoucna řešit provoz vědecké knihovny, která sídlí v pronajatých, dnes již nedostačujících prostorách. Dále bude kraj pokračovat v přípravě výstavby adekvátních prostor pro depozit a prezentaci kulturního dědictví evropského významu Galerie výtvarného umění v Ostravě. V roce 2014 bude dokončena stavba Malé scény Těšínského divadla Český Těšín, sloužící pro představení loutkové scény Bajka a jako alternativní prostor pro vystoupení české a polské činoherní scény. Provoz a odborné činnosti Muzea Těšínska budou nově zabezpečovány v budově na ul. Masarykovy sady v Českém Těšíně (zbytný majetek MSK na úseku školství po sloučení dvou středních škol) a po vyřešení majetkoprávních vztahů v budově na Hlavní třídě 115 v Českém Těšíně.

Nároky na rozpočet kraje:	2014 - 2020	dle projektů
Předpokládaná participace:	krajské příspěvkové organizace zřizované v oblasti kultury, oddělení kultury a památkové péče odboru ÚPS, odbor investic a majetkový	
Očekávaný přínos:	komfortnější služby pro občany kraje i jeho návštěvníky, zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců PO, vyšší návštěvnost akcí	

c) rozšíření a zkvalitnění nabídky aktivit pro návštěvníky krajských kulturních institucí za podpory prostředků EU

V rámci 18. kola výzvy pro oblast podpory 2.2 Rozvoj cestovního ruchu Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko byl projekt „Archeopark Chotěbuz – II. etapa“ doporučen k financování, a to v maximální výši 26,4 mil. Kč (85 % z celkových způsobilých výdajů, které činí 32,3 mil. Kč, hradí EU). Jedná se o projekt, který řeší vytvoření chybějícího a potřebného zázemí pro personál i návštěvníky v podobě vybudování nové vstupní budovy do areálu archeoparku - repliky slovanské vesnice z období 8. – 11. století a současně řeší rozšíření a zkvalitnění nabídky služeb pro návštěvníky.

Druhý projekt „Hrad Sovinec - zpřístupnění barokního opevnění a podzemní chodby“, připravovaný v celkové výši cca 10 mil. Kč, byl doporučen k podpoře na místě náhradníka, u kterého lze předpokládat, že s největší pravděpodobností také získá dotaci. Předmětem citovaného projektu je vytvoření nové návštěvnické trasy zpřístupňující hradní příkop a část jedinečné podzemní chodby vedoucí k vysunuté hlásce Lichtenštejnec.

Cílem daného opatření by mělo být odstraňování nedostatků při poskytování kulturních služeb a současně rozšiřování nabídky dalších atraktivních aktivit pro širokou laickou i odbornou veřejnost poskytovaných příspěvkovými organizacemi zřizovanými krajem, a to za maximální možné finanční spoluúčasti z jiných zdrojů.

Nároky na rozpočet kraje: duben 2014 – září 2015 Archeopark 32,3 mil. Kč (z toho cca 26,4 mil. Kč zdroje EU)
Sovinec 9,6 mil. Kč (z toho cca 8 mil. Kč zdroje EU)

Předpokládaná participace: krajské příspěvkové organizace zřizované v oblasti kultury, oddělení kultury a památkové péče odboru ÚPS,
odbor evropských projektů, dodavatelé prací

Očekávaný přínos: komfortnější a kvalitnější služby pro občany kraje i jeho návštěvníky, rozšíření návštěvnických okruhů, vyšší
návštěvnost jmenovaných lokalit a jejich zatraktivnění

6. Použitá literatura a prameny

6.1 Související strategické dokumenty Moravskoslezského kraje

- Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2020 (aktualizace 2012)
- Programové prohlášení Rady Moravskoslezského kraje na volební období 2008 – 2012
- Programové prohlášení Rady Moravskoslezského kraje pro období 2013 - 2016
- Program rozvoje muzejnictví v Moravskoslezském kraji
- Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením na léta 2014 – 2020
- Koncepce podpory památkové péče v Moravskoslezském kraji na období 2010 - 2013

6.2 Jiné výchozí dokumenty a literatura

- Státní kulturní politika České republiky 2009 – 2014
- Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na období 2011 – 2015
- Kelner, Ladislav: Marketing a management muzeí a památek, Praha, 2005
- Filosofický slovník, nakladatelství Svoboda, Praha, 1985

7. Seznam použitých zkratk

KÚ - Krajský úřad Moravskoslezského kraje

MSK - Moravskoslezský kraj

PO - příspěvkové organizace

ÚPS - odbor územního plánování, stavebního řádu a kultury KÚ

PRM - Program rozvoje muzejnictví

8. Seznam tabulek a grafu

Tabulka č. 1: Přehled běžných provozních příspěvků poskytnutých zřizovatelem jednotlivým příspěvkovým organizacím	8
Tabulka č. 2: Přehled základních dat dotačního programu v letech 2008 – 2013	19
Tabulka č. 3: Přehled počtu podpořených projektů a poskytnutých finančních prostředků	20
Tabulka č. 4: Přehled prostředků poskytnutých v letech 2008 – 2013 z rozpočtu kraje na zajištění RFK	23
Tabulka č. 5: Přehled jednotlivých institucí	24
Tabulka č. 6: Dotace na podporu profesionálních divadel a profesionálního symfonického orchestru v MSK	25
Tabulka č. 7: Přehled finančních prostředků na Program rozvoje muzejnictví na období 2008 – 2013	28
Tabulka č. 8: Prostředky poskytnuté jednotlivým PO v rámci PRM v letech 2008 – 2013	29
Tabulka č. 9: Cena hejtmana MSK v letech 2008 – 2013	31
Tabulka č. 10: Přehled o počtu podpořených projektů a poskytnutých dotacích	34
Tabulka č. 11: Státní dotace příspěvkovým organizacím kraje v odvětví kultury v letech 2008 – 2012	35
Graf č. 1 - Podíl organizací na celkových prostředcích za období 2008 – 2013	26